

Ocena rozprawy na stopień doktora nauk medycznych i nauk o zdrowiu

w dyscyplinie nauki medyczne

Ocena roli badań obrazowych klatki piersiowej

w diagnostyce przewlekłego kaszlu u osób dorosłych

autorstwa lekarki Olgi Truby

Przewlekły kaszel stanowi jeden z najczęstszych objawów zgłaszanych przez chorych. U wielu spośród nich jest przyczyną istotnego pogorszenia jakości życia.

Rozpoznanie przyczyny przewlekłego kaszlu bywa trudne, a pierwszym pytaniem na jakie musi odpowiedzieć klinicysta jest pytanie o związek kaszlu z chorobami przebiegającymi ze zmianami w narządach klatki piersiowej. Biorąc pod uwagę, że zagadnienie to jest kluczowe dla całego procesu diagnostycznego uważam temat rozprawy na stopień doktora autorstwa lekarki Olgi Truby za szczególnie ważny i interesujący.

Przedstawiona do oceny praca jest zestawieniem trzech oryginalnych badań powiązanych ze sobą tematycznie i opublikowanych w recenzowanych renomowanych czasopismach krajowych (jedna publikacja) i międzynarodowych (dwie publikacje). Łączna punktacja MEiN i IF wynosi odpowiednio 123 i 7.244 punkty. We wszystkich pracach Doktorantka jest pierwszą autorką. Projekt uzyskał zgodę Komisji Bioetycznej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

Na rozprawę doktorską składają się cztery jasno sformułowane cele – (1) analiza diagnostycznej przydatności klasycznych radiogramów klatki piersiowej w porównaniu do oceny tomokomputerowej; (2) ocena wpływu wyników badań tomokomputerowych klatki piersiowej na dalsze postępowanie u przypadku

przewlekłego kaszlu (PK) trudnego do leczenia; (3) ustalenie grupy chorych, u której wykonanie badania tomokomputerowego klatki piersiowej jest szczególnie przydatne w diagnostyce PK; (4) ocena wpływu obecności przepukliny rozworu przełykowego wykazanej w badaniu tomokomputerowym klatki piersiowej na ciężkość, nasilenie i skuteczność leczenia PK związanego z refluksiem żołądkowo-przełykowym.

Przedstawione cele wydają mi się szczególnie interesujące w świetle ostatnich zaleceń dotyczących rozpoznania i leczenia kaszlu, w których brakuje uszczegółowienia wskazań do oceny tomokomputerowej. Może to prowadzić do sytuacji, w której wybór metody radiologicznej oceny klatki piersiowej pozostawia się doświadczeniu lekarza. Trzy pierwsze cele przedstawione przez Doktorantkę w dojrzały sposób podejmują próbę określenia, w jakich klinicznych sytuacjach należy zastosować badanie tomokomputerowe klatki piersiowej. Czwarty cel staje się szczególnie ważny jeśli weźmie się pod uwagę, że refluks żołądkowo-przełykowy jest jedną z trzech głównych przyczyn PK u dorosłych. Jednocześnie obecność przepukliny rozworu przełykowego jest relatywnie często wykazywana w tomokomputerowym badaniu klatki piersiowej. Zatem pytanie o kliniczne znaczenie tego zjawiska jest jak najbardziej uzasadnione.

Poza streszczeniem trzech publikacji Doktorantka przedstawiła doskonały wstęp obrazujący Jej rozległą dobrze ugruntowaną wiedzę. Jako recenzent muszę przyznać, że ze szczególną przyjemnością obejrzałam ryciny zawarte w tym rozdziale – ryciny świetnie ilustrujące treści zawarte w tej części i nienaganne pod względem graficznym. Wartościowym fragmentem tezy doktorskiej jest w mojej ocenie rozdział dotyczący założeń pracy, w którym Doktorantka w klarowny sposób wyjaśnia podstawy podjęcia się projektu.

W opisie poszczególnych prac Doktorantka szczegółowo opisała badane grupy i metody badawcze, a po prezentacji kopii opublikowanych prac, podsumowała uzyskane wyniki. Wyniki te oceniam wysoko. W pierwszej publikacji Doktorantka wykazała, że NPV (ang. *negative predictive value*) w przypadku klasycznej radiofotografii klatki piersiowej była relatywnie niska (64%), zatem wydaje się niewystarczająca do jednoznacznego wykluczenia chorób potencjalnie związanych z PK. W kolejnym badaniu, które objęło 189 chorych, u których występował trudny do leczenia przewlekły kaszel, Doktorantka wykazała, że badanie tomokomputerowe klatki piersiowej może w znacząco zwiększyć rozpoznanie zmian będących podłożem objawu. Co istotne, chorzy z fałszywie prawidłowym klasycznym

radiogramem byli starsi, $p=0.030$. Punktem odcięcia był w tym przypadku wiek 62 lata. W tym badaniu Doktorantka wykazała również, że najczęstszą nieprawidłowością w badanej grupie była obecność przepukliny rozworu przełykowego (32%). Ocenę tego zjawiska przedstawiła w trzeciej z rzędu pracy, której wyniki wykazały lepszą odpowiedź na leczenie przeciwréfluksowe u chorych bez przepukliny. Chorzy ci mieli także lepszą jakość życia mierzoną za pomocą LCQ, co w części najpewniej wynikało z faktu, że w grupie tej czas trwania i nasilenie kaszlu były znacząco mniejsze niż w grupie, w której stwierdzono obecność przepukliny rozworu przełykowego.

Podsumowanie wyników Doktorantka przedstawiła w czterech trafnych i spójnych z celami pracy wnioskach. To ważne wnioski, wnoszące istotne informacje do dotychczasowej wiedzy na temat prowadzenia chorych, u których występuje przewlekły kaszel.

Podsumowując, uważam że rozprawa na stopień doktora nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne *Ocena roli badań obrazowych klatki piersiowej w diagnostyce przewlekłego kaszlu u osób dorosłych* autorstwa *lekarki Olgi Truby* w pełni spełnia *warunki określone w art. 187 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668)*". Na podstawie powyższej oceny wnioskuję zatem do Wysokiej Rady Dyscypliny Nauk Medycznych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego o dopuszczenie lekarki Olgi Truby do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Publikacje przedstawione przez Doktorantkę w ramach tezy doktorskiej, a zwłaszcza uzyskane wyniki oceniam wysoko i dlatego wnoszę prośbę do Wysokiej Rady Dyscypliny Nauk Medycznych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego o wyróżnienie pracy.

Profesor dr hab. med. Ewa Jassem

Gdański Uniwersytet Medyczny
Klinika Pneumologii
Katedra Pneumologii i Alergologii
80-214 Gdańsk, ul. Smolka-Chowalskiego 17
tel. 58 584 43 00 fax 58 584 43 10